

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétévi és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Aszerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, július 25.

Bűn és bűnhődés.

A dánosi eset egy időre el fogja némitani azokat, a kik mindenáron annyit akarnak enyhíteni a büntetőtörvénykönyvön, a mennyit csak lehet. Ez az eset egyszerűen agyoncáfol minden érvelést a halálbüntetés ellen.

Civilizáció ide, humanizmus oda, mig bivatásszerű gyilkosok vannak, azok ellen nem lehet másként védekezni, mint csak az ő saját hivatásuk körén belül: a halállal. A halálbüntetés az egyedüli megfelelő egyenérték a dánosi gaztettekhez hasonló bűncselekményekkel szemben s ez az egyetlen mód mások elrettentésére.

A beteges álhumanizmus, a szobatudósok bágyadt okoskodása semmit sem ér e lény kényszerítő követelményeivel szemben. A javítási elmélet csődöt mond eleve is a dánosi gyilkosokkal szemben. Ugyan ki és miféle földöntúli csodával remélhetne hasznos polgárt, embert farni azokból az emberi érzésből teljesen kivetkőzött lényekből, a kik négy embert előre megfontolt szándékkal, hideg vérrel, válogatott kinok közt lemészároltak! A mit pedig a korcsmáros

leányával műveltek, az már az állatiaságnál is aljasabb dolog. A vadállatok agyonverik — s a vadállat irgalmas lény ahhoz képest, a mint ezek a gyilkosok áldozataikkal elbántak.

Az ember azt hinné, benne vagyunk a rablóvilágban.

Pedig nem: még majdnem rosszabb a helyzet. A felebaráti szeretettel tisztességtelen versenyt kezdett álhumanizmus szőnyeggel borítja, légfűtéssel látja el és villamfényvel árasztja a börtönöket, hogy annál nagyobb legyen az ellentét a gazemberek kényelme és a szegény ember kunyhója közt. A kereskedelmi élet terén az üzletek átruházása, a csőd, mindmennyi pompás intézmények. Kecskeméthy immár bántatlanul visszatérhetne és — hogy a közönséges bűncselekményeknél maradjunk — Supilo, Frank és társai nyíltan elkövethetik a horvát autonómia rablóvárában a büntetőtörvénykönyvben »felségsértés« címében a körülrít hazaárulás bűncselekményét. A kosaras asszonyok, a leánykereskedők annyi büntetést kapnak, mint az éjszakai csendháborításért előállított becsipett ifjanc — de a ki éhségből egy kiflit lop a kirakathól, azzal szemben bezzeg megsuhogtatjuk a drákói ítéletet!

A modern humanizmus dédelgeti a

nagy gazembereket, a gyöngeségből elbukókat pedig mezkövezi.

Ezen szempontok figyelemmel tartása mellett a dánosi esetnek lesz bizonyosan annyi haszna, hogy a szürke elméletet, a katedrajogászok börtönhumanizmusát egészségesebb irányba fogja terelni.

Minden esetre az lenne az ideális állapot, hogy halálbüntetésre szükség ne lenne. Minden szép és nemes eszme a mellett szól, hogy a halálbüntetés borzalmaival a társadalom ne hozzon diszharmoniaintézményeibe. Azonban mindezeket a nemes gondolatokat egyszerre szétrebbenti egy nemtelen tett, a borzalmas valóság, a dánosi állatias kegyetlenséggel végbevitt mérszárláshoz hasonló gyilkosság, a melylyel szemben tehetetlen az elmélet, az irgalom, a humanizmus. Istennél a kegyelem — az ilyen gyilkosság többé nem reparálható gaztett, elkövetőjének javulására semmi kilátás, ellenkezőleg, kegyelem esetén valószínű, hogy példája másokat is felbátorít, vagy legalább a bennük lévő félelmet elaltatja, esetleg később magát a megkimélt tettet ismétlésre biztatja.

Ily esetben a halálbüntetésnek egy enyhítése van, a melyre a tettes igényt tarthatna és a melyet a másokra való tekintet is tanácsol, de a mely ma nem igen érhető el: a gyors eljárás. A bűn-

„TISZÁNTÚL“ TÁROZÁJA.

A fekete hölgy.

Julienne Saintange odatámasztotta fejét a sötét falhoz és tettetett érdeklődéssel szemlélte a kísérletet, melyhez nagybátyja, Johannez, berendelte a laboratóriumba. Tekintete néha odatévedt az ablakhoz, melyen túl zöld mezőtség hullámzott a szélben ingó fakoronáival.

A leány kétségén kívül jobban szeretett volna odakinn kóborolni. Tudta, hogy ott most az alig lekaszált széna illatozik a napsugárban. De gyermekkorra óta tudta azt is, hogy apátlan-nyátlan árva s hogy mindent nagybátyjának, egyetlen rokonának köszönhet. A nevelőnő jókor kioktatta arra, hogy a milliomos és szeszélyes aggastyán bogarainak megmondolás nélkül engedelmessédjék. Jutalmul ezért az öreg halála után ennek vagyona várt rá.

A vén ember megszólalt:

— Majd mindjárt meglátod. A sodammonium és carbonoxyd elegyítésével be fogom bizonyítani, hogy az ammonium mégis csak kém...

Az aggastyán apró, szürke szeméi végig-

siklottak a görbe csöveken, az üveglombikon, a lángon, mely a lombik alatt nyugtalanul lobogott. Valamennyi oly eszköz, mely az igazság kikutatására hivatott. A szenvedély megremegtette száraz, vén kezeit, melyeken vegyi termények kitorölhetetlen foltnyomai látszottak.

— A sodium carbonyd, — ismételte.

Am Julienne már nem hallgatott rá. Gondolatai egyebütt kalandoztak. Képzeteiben már-már ezüstszállakkal tarkított fűrtök keretében megjelent báró Royard érdekes és szép arca. Ujra átérezte azt a megmagyarázhatatlan, félelmetes és mégis édes gyönyört, mely megremegtette akkor, mikor a báró az utolsó bál után a kert terraszán, a csillagsugáros égboltozat alatt közel hajolt hozzá és lángoló szavakkal fülébe sügta, hogy szereti. Azután eltűnt, rombadólt akkor egy gyönyörű álom...

Azóta nem látták egymást. De Julienne tudta, hogy újra találkozni fognak, ha majd visszatér a nagyvilági élet mozgalmas tömkelegébe, nevelőnője oldalán, aki szigorú volt ugyan, de jószívű s gyanakvó, de egyuttal elnéző is.

Julienne már kora fiatalságától kezdve tudatával bírt a saját szépségének. Inkább érezte,

mint tudta, hogy magas, karcsu termete, kecses és légies járása, nemes szabású, makulátlan arca van s hogy gyönyörű szőke haja dus bőrségben pihen fején. Szép metszésű ajkai hófehér fogsort fedtek. Am szépségének legfőbb varázsereje zöldes fényű szemében rejlett, melyek ellentállást nem tűrő parancscsal tudtak tekinteni. Ezt eddig csak sejtette, de mióta tekintetétől elsápadni látta a férfiakat, bizonyossá lett felőle. Mindamelllett szerénységében lekicsinyelte a hatalmat, mely tekintetében rejlett s inkább parányi kezeinek látszott örülni. De bensejében homályosan élt szépségének sejtelve, mint a drámai mag, mely végzetes tragédiákat volt előidézendő.

— Te szórakozott vagy, Julienne!

Johannez rosszalólag tekintett rá. Julienne megremegett és gyorsan összeszedte magát. Kezével intett, hogy mindent megért s érdeklődéssel a lombik fölé hajolt, melyben zavaros folyadék hullámzott.

Az aggastyán hosszan nézte, ám a leány a megfigyelés ellenére nem tudott szabadulni gondolataitól. Rágondolt mindazokra, akik szép ségétől törbe ejtve, imádták őt s akiket ő nem szeretett. Majd a mosoly eltűnt ajkairól. Ujra megjelent előtte báró Royard képe.

A mai naptól kezdve! PFAFF-nál
Valódi Panama kalapok 6 frt. 50 és 10 frt.

tető eljárás gyorsítása sehol sem olyan égető szükség, mint flagrns sérelmek megtorlásánál. Ez volna az az irány, a melybe a reformmozgalmakat terelni kellene.

Ne azt várjuk, hogy a büntettek alkalmazkodjanak a büntetőtörvénykönyv minősítésehez, hogy a poros elmélet legyen szabályozója a gyakorlatnak. Ellenkezőleg a gyakorlat igyekezzék nyomon követni az életet s a bíró által kiszabott büntetés legyen megfelelő a bűncselekménynek.

Mindaddig, míg gyilkosok vannak, az államnak kötelessége is a halálbüntetést fenntartani. A gyilkos jogtalan támadást intéz az élet ellen. Életünket a mai társadalmi és állami rendben akként rendeztük be, hogy az élet elleni támadások visszaverésére nem vagyunk állandóan berendezkedve. Nem járunk állig felfegyverkezve, mint a vadállatok közelében, mert az állam magára vette védelmezésünket. Ha e védelem ellenére is sikeres támadás intéztetik az emberi élet ellen, az államnak kötelessége azt a támadást visszaverni, megtorolni, már a mennyire eszközei engedik. És vannak esetek, és ezek közé tartozik a dánosi eset is, a mikor a halálbüntetés után még mindig azt kell éreznünk, hogy a büntetés nem volt megfelelő, enyhe volt.

Parancs, az igaz, hogy ne öl. De régen megmondták már, hogy ha az erőszakos halált ki akarják küszöbölni, kezdjék a gyilkos urak. *

A trónörökös befolyása az olasz szövetségre. A Leipziger Tagblatt bécsi értesülése szerint *Ferenc Ferdinánd*-nak igen jelentékeny része volt abban, hogy Magyarország, Ausztria és Olaszország között oly benső lett a viszony.

A kiegyezési tárgyalások. Budapestről táviratozza tudósítónk, hogy a pénzügyminiszterium palotájában tegnap, csütörtökön déli 12 órakor a kiegyezés ügyében tanácskozás volt, amelyen résztvettek *Wekerle* miniszterelnök, *Popovits* Sándor és *Szerenyi* József államtitkárok. A tanácskozás általában a pénzügyi kiegyezés egyik-másik olyan pontja körül forgott, amelyeknél akadályok merültek fel.

Beck báró osztrák miniszterelnök és *Korivovszky* osztrák pénzügyminiszter tegnap délután 2 órakor Budapestre érkeztek s ma, pénteken folytatják a kiegyezési tárgyalásokat. Beavottak az hiszik, hogy ez alkalommal egyetértőleg végleg megállapítják a vám- és kereskedelmi szerződés szövegét. A kiegyezés többi pontjainak egyöntetű megállapítását elhalasztják szeptember első feléig.

A községi iskolák költségvetése.

— Érdekes csatározás. —

A nagyvárad községi iskolaszék a községi iskolák jövő évi költségvetését tárgyalták tegnap s ennek kapcsán érdekes és fontos eszmecsere fejlődött ki a jelen volt bizottsági tagok között.

Az egyik bizottsági tag felvetette az államosítás kérdését s óvatosságra intvén a tüzzelvással államosítókat, rámutatott arra, amit a közgyűlésen is hangoztatott dr *Hoványi* Gyula biz tag, de figyelmen kívül hagyták, hogy az államosítás nem lesz olyan olcsó, mint sokan gondolták, mert amíg az állam csak a tanerők díjazását adja, viszont a maga részére követeli az 5 százalékos iskolaadót. Igaz, hogy amíg az iskolaépületek építése költségeit ki nem fizeti a város, ez az eset nem állhat elő, de ha azt is figyelembe vesszük, hogy ma már évi 40000 korona ez az adó, még két évtized sem kell, hogy ez a veszély bekövetkezzék, amikor pedig már 60000 koronára is emelkedik az iskolaadó összege.

A másik érdekes mozzanata volt tegnap a községi iskolaszéknek, hogy kimondotta, hogy az eddigi 12 kisegítőt továbbra is alkalmazza, anélkül hogy a választás elé bocsátaná. És ez természetes is. Míg a kérdés véglegesen eldőlt az eddigi állapot fenttartható, de választást eszközölni a törvény ellenére nem lehet. Törvényesen választani pedig annál inkább nem lehet, mert a választás által betöltendő rendes, vagy helyettesi állásokat a törvényhatóság rendszeresítette s a miniszter jóváhagyta.

Az érdekes ülésről a következőket közöljük:

A községi iskolaszék tegnap délután 4 órától fél 7 óráig tárgyalta a községi iskolák jövő évi költségvetését.

Komlóssy József elnöke alatt *Hlatky* Endre, dr *Hoványi* Géza, dr *Vucskics* Gyula, Réz Mihály, *Bodnár* János, *Kiss* Elek, dr *Adorján* Emil, dr *Thury* Kálmán, *Szűcs* Géza, *Felliczides* Lajos és *Mártonffy* Zoltán voltak jelen.

Az ülés megnyitása után Réz Mihály felügyelő igazgató terjesztette elő a községi iskolák jövő évi költségvetését, amely szerint a kiadások 225,830 korona 31 fillérre, a fedezet 82364 korona 36 fillérre vannak felvéve, tehát a hiány 143,465 korona 95 fillér, a melyet a városi pénztár fedez. Az előző évhez képest a kiadás 31,275 korona 22 fillérrel emelkedik, ami mintegy 4 százalékos közköltőnek felel meg. A költségvetésben a 12 kisegítő fenntartása mellett még öt új kisegítő tanerő alkalmazása van felvéve.

Dr *Hoványi* Géza elfogadja általánosságban a költségvetést, azonban abban a régi rendszer folytatását látja, az öt új kisegítő állás felállításával. A kiégitők alkalmazásának hátrányait nem régen is tapasztaltuk. Ha szükség van új tanítókra, az állások rendszeresítése iránt tegyen az iskolaszék előterjesztéseket. Az eddigi törvénytelen állapotokat szüntessük meg.

Schwarcz Izidor az öt új kisegítő alkalmazása mellett van. Egy év múlva, ha a szükségét látják, lehet az állásokat véglegesíteni.

Dr *Vucskics* Gyula az iránt kér felvilágosítást, hogy a kisegítők közül hány esik az ezután is községinek maradó iskolákra és hány

E pillanatban feltűnt neki *Johannez* rémült arca. Az aggastyán ijedten kapkodott a lombikhoz s rémülete átragadt *Julienne*-re.

A robbanás ereje megremegtette az épületet. A szobát füstfelleg és lángtenger árasztotta el s üvegdarabok és szilánkok ezrei röpkeidtek szerte. Erős átható ammoniak szag terjedt szét. Nehány másodperc múlva nem volt látható más, mint *Julienne*, aki kezét szétronsolt arcához szoritva, hörögve keresztül-kasul futott a szobában. Arcáról catatokban lógott a bőr s torkát, ajkát, haját megpörkölte az égő levegő. Az egyik sarokban *Johannez* feküdt holtan. A robbanás ereje szétronsolta homlokát és nyomban megölte.

A nevelőnő, aki a szomszéd szobában tartózkodott, berohant. *Julienne*, aki nem merte kinyitni fájó szeméit, nem tudta, hogy egyedül van-e. De azután érezte, hogy valaki hozzáisiet és felemelni igyekszik.

Rekedt, tagolatlan, hebegő szavak hagyták el torkát. Jajgatva kiáltotta:

— A szemeim! . . . Az arcom! . . . Az ajkam!

Azután kezeit előrenyujtva, végre ki merte nyitni épen maradt szeméit, hogy rémülten körülnézzen.

A nevelőnő szeretetteljesen fölője hajolt. *Julienne* összetett kezekkel könyörgött neki:

— Oh, drágám! . . . Egyetlenem! . . . soha ne tudja meg senki! Ne mondja el soha . . . senkinek! . . . senkinek!

Azok az idegenek, akik két évvel a vegész halála után örült rohamban látták szá-

guldozni automobiljában a fiatal milliomosnőt, sejteni kezdték, hogy a kétségbeesés készleti ily természetellenes gyorsaságra.

Titkát jól meg tudta őrizni. Senki sem gyanította, hogy ez az eredeti szőke kisasszony, aki mindig fekete ruhát visel, aki bájosan könnyed volt elegáns sportöltözékeiben s akinek parányi kezei lázasan szorongatták a gépkocsi kormánykerekeit, chauffeur-álarca alatt rettenetesen összeronsolt arcot rejteget orr nélkül, ajkak nélkül, csupán két lázasan égő, szomorúan tekintő szemmel.

A rohanás perceiben csakugyan nem volt olyan, »mint a többiek.« Egész figyelme a kormánykészlőkre irányult. Elni akart a sors, a balszerencse ellenére is. Ideleln a földön már csak az automobil tudta lázba hozni a reményét vesztett leányt s ez a láz lassankint vad örületté fajult. Ez már majdnem annyi volt, mint a feledés.

Midőn a robbanás után el tudta hagyni nagybátyja házát, a halott egyik távol fekvő kastélyába vitette magát, mely most már tulajdona volt. Itt nevelőnőjével, egyetlen bizalmasával és balsorsának egyedüli élő tanújával, titokzatos és csendes életet élt. Az emberek elől elrejtőzött s még nevelőnője előtt is fekete álarcot viselt.

A különös életmód következtében a legihetetlenebb legendák keringtek róla Párisban. A hírek a vidékre is kiszivárogtak s a parasztok hazudozásaikkal nagyokat tódítottak rajtuk. Husz mértföldnyi körzetben babonás télelem környezte a kastély urnóját. A föld egyszerű lakói keresztet vetettek magukra, ha a »fekete hölgy« rohanó gépkocsiján elszárgult

mellettük, örült iramban, mint a forgószél. S ilyenkor ember és állat ijedten menekült védett helyre a rohanó veszedelem elől.

Egy napon a környék lakóit, kiknek a vidékén *Julienne* automobilján kívül más gépkocsi nem igen járt, egy másik automobil szirénjének hangja rémítette, mely *Julienne* kürtjének szavára felelt. Hatalmas gépkocsi, az övéhez teljesen hasonló, egyike azoknak, melyek hatvan lóerővel százhusz kilométert képesek befutni, már több órán át követte a fekete hölgy kocsiját.

A véletlen ez elhagyott vidékre hozta báró *Royardot*. Két év óta szakadatlanul keresztül-kasul száguldo az utakon, ő is az automobilon keresett enyhületet bánatára. *Julienne* Santange amaz emlékezetes bálj óta nem adott életjelt. A báró nem tudta, hányadán van. Hallott annak idején a legendákról, melyeket a párisiak már-már feledni kezdtek s titokban, féltékenységtől gyötörtetve, mondhatatlanul szenvedett.

Ma, midőn gépkocsiján elgondolkodva kissé mérsékelt sebességgel haladt, egy száguldó automobil érte utól és hagyta el másodpercek alatt. A báró a gép kormányzójában a fiatal leány imádott körvonalait vélte felismerni. Tokább szívének heves dobogása sugta meg neki a valót, mintsem a felismerés.

Gyorsan a falu felé irányította gépét és tudakozódni kezdett az ismeretlen hölgy után. Megtudta, hogy a hölgy csakugyan az, akit keres.

Megkísérlette jelentkezni nála és levelet irt neki. A válasz teljes hallgatás volt.

Eljött az este. A báró reményét vesztve

az államosítandókra. Ez utóbbiakat most már az államra kell hagyni.

Réz Mihály azt kéri, hogy a véglegesítést ne csak a szükséges új ötre terjesszék ki, de a régi 12 kisegítőre is. Különös volna, hogy az öt véglegesített mellett, a régiek ideiglenesek legyenek.

Hlatky Endre rámutat, hogy a legutóbbi választás is igazolja, hogy mire vezet, ha a város a törvényt lábba tiporja. A törvény kisegítő tanítót nem ismer. Helyettest igen, de ezt fél év múlva véglegesíteni kell. Spórolni akart a város s a kisegítők száma 24-re nőtt. A régi rendszer folytatására mi sem jogosítja fel a várost. Igazságtalan választás történt, bár a választás szabad kezét ad a tagoknak. Megfelelő kisegítőket egyszerűen eldobni, a kegyeret kivenni kezükből méltánytalanság. Az éveken át működött kisegítő kétségbeesetten néz családjával a bizonytalan jövő elé.

Hivatkozhat azután, hogy Nagyváradon 4—5 évet töltött s kidobták. Ilyennek senkit kitenni nem lehet. Ellene van a kisegítők alkalmazásának, s azt nem szavazza meg. Keressék meg a törvényhatóságot, hogy tisztázza a régi kisegítők helyzetét. Hirdessék meg, ha rendszeresítve lesz a helyettesi állás, a pályázatot s helyetteseket választásnak és fél év múlva véglegesítsék őket. Az új öt kisegítő állást ne mondja ki az iskolaszék s ne adja ki a kezéből a jogot. A liberalizmusra hivatkoznak az államosításnál. O a liberalizmus hive, de a liberalizmusból folyólag a városnak minél több jog legyen. Az a célja a liberalizmusnak, hogy a felekezetek kezéből a tanügyet kivegyje. De mi célt érnek el vele, ha az csak Nagyváradon lesz s az egész országban nem lehet keresztül vinni. Állami iskolánál majdnem semmi befolyása nem lesz a városnak az iskolákra. A kivételnél a mi gyermekeinket figyelembe sem veszik. De áttér a kérdés másik részére. Ha Nagyváradon az állam felállítja az iskolákat, a 20 osztályon felül is az állam látja el, a további fejlesztésre is ő látja el a tanerőket; de ez nagyon drága lesz az autonómiajogok feladásával szemben. Ha a város most öt új tanerőt alkalmaz, az államosítás esetén ezeket is mi fizetjük. Ne fogadják az új kisegítő alkalmazását, hanem az állami iskolák felállítására iránt sürögősen irjon fel a város.

Dr Adorján Emil nem hiszi, hogy most

ismét egyszerre öt új tanerőre lenne szükség. Ha tényleg szükséges lesz, szeptemberben gondoskodhatnak róluk. A múlt választást védi. A kiadásokat szeretné csökkenteni, esetleg úgy, hogy a tantermeket jobban használják ki. Délelőtt az egyik osztályt, délután a másik osztályt tanítsák egy tanteremben. Az államosítást egyedül csak a költségek miatt öhajlják.

Hlatky Endre újból foglalkozik a kérdéssel. Az államosítás esetén sem lesz kevesebb kiadásunk, mert az állam követelni fog megfelelő helyiséget, felszerelést s az eddigi összes kiadásokat. Szeptemberben késő állást rendszeresíteni, mert azt még jóvá is kell hagyni. A tankötelesek létszáma is emelkedik. Meggyőzően kifejti a régi rendszer tarthatatlan voltát.

Schütz Albert csak a legszükségesebb kiadásokat szavazza meg.

Adorján Emil azt hiszi, hogy csak 20 tanítói állást rendszeresít az állam, többet később sem.

Hlatky Endre: Ha így volna, akkor sürögősen fel kellene írni, hogy csak 20 osztályt, de a jövőben a fejlesztéssel járó új osztályok személyi terheit is mindég fedezze. Majd rámutat arra, hogy nagyon szükséges ennél a kérdésnél a számítás, mert a miniszteri kiküldött is említette, miszerint ha az iskolák építése ki lesz fizetve, az 5 százalékos iskolaadót az állam a maga részére követeli. Ez nagyon fontos. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Az iskolaszék a költségvetést általánosságban elfogadta s a részletes tárgyalásra tértek át.

A polgári iskolák költségvetése kapcsán elhatározták, hogy Winkler Lajos polg. fiu iskolai igazgatónak és Belezny Antal énektanítónak 600 korona személyes pótlék megszavazását kéri a törvényhatóságtól.

Az elemi iskolák költségvetésénél Réz Mihály kimutatja, hogy 12 régi kisegítő díjazása van beállítva a költségvetésbe, mert ezekre óta szükség van. Az öt új kisegítőre is szükség van, mert az osztályok 90—110 tanulóval most is zsúfolva. Ő is rámutat, hogy mily veszélyes lenne, ha az állam az 5% pótdótot elveszi. Így nem az államosítást elfogadni. Az iskolaadó ma már évi 40,000 korona. A tanügy nagyon el volt

hanyagolva, azért kellett most annyi új iskola, de ezután csekély lesz a természetes fejlődés. Ha most az állam a 20 osztályt felállítja, 30 évig nem igen kell az iskolákat fejleszteni. Kifejti, hogy az állam csak a tanítók fizetését adja az államosításnál, míg ha a város állítja fel az iskolákat, a tanítók fizetésére évenként csak 620 koronát kell adnia, mert az új törvény szerint az állam köteles minden új tanító részére évi 1000 korona hozzájárulást adni. Így a felekezetek is fejleszteni fogják iskoláikat s a szaporodás egy részét ellátják. A 12 ideiglenes állás dotációja fel van véve a költségvetésbe. Az új öt kisegítő állásra is okvetlen szükség lesz.

Dr Thury Kálmán azt indítványozza, hogy az állammal kötendő egyezségbe be kell venni, hogy a 12 kisegítőt az állam átveszi. Az ötöt is ezzel a feltétellel, az eddigi állapot szerint kell alkalmazni.

Komlóssy József indítványozza, hogy mivel a törvény kisegítőt nem ismer, a 12 tanerőt válasszák meg véglegesen. Az ötre nézve javasolja, hogy irjanak fel a miniszterhez, miszerint ha szükség lesz, ezeket segédtanítóként alkalmazhassák s államosítás esetén vegye át őket az állam.

Hlatky Endre látva azt, hogy ma már 40,000 korona az iskolai adó, azon következtetésre jut, hogy tizenöt év múlva óriási összeget kötelezne e címen az állam, ami által a város károsodnék.

Dr Adorján Emil egy szűkebb bizottság kiküldését javasolja, annak megállapítására, hogy mily nagy a tankötelesek száma.

Dr Hoványi Géza annak megvizsgálását tartja szükségesnek, hogy a tervbe vett iskolák felépítése után lenne-e a városnak elég tanterme, ha az állam is 20 osztályt állítana fel.

Ezután hosszabban vitatkoztak a felett, hogy a 12 régi kisegítőt a jövő tanévre megválaszthatja-e az iskolaszék, mivel a határozat meg van felebbezve s ki lehet e most írni a pályázatot.

A többség azon nézetben volt, hogy a pályázatot csak akkor lehet kiírni, ha az állásokat a törvényhatóság rendszeresítette.

A többség ezután határozatilag kimondta, hogy a régi 12 kisegítő állásban ezuttal az eddigiek maradnak s felhívja az iskolaszék a törvényhatóság figyelmét arra, hogy ez az állapot törvénytelen s a legközelebbi tanévre ez állásokat rendszeresítse. Az öt új kisegítőt, ha szeptemberben kell, alkalmazza a város, akként, hogy államosítás esetén ezeket a tanerőket az állam átvegye.

Hevesi a törvényszék előtt.

Az április 7-iki éjjelen történt borzalmas emberéletnek elkövetője tegnap megjelent a törvényszék előtt, hogy elvegye büntetését, melyet a törvény mond fejére.

Az országghirűvé lett gyilkosság tárgyalása iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg már a kora reggeli órákban. Az érdeklődők nagy tömege várt a törvényszéki palota előtt s várta a bebocsájtást.

Háromnegyed nyolc órakor megnyílt az esküdtszéki tárgyaló terem s a közönség megtöltötte a padosorokat. Pontban nyolc órakor kijött a törvényszék. Dr Csulyok Béla elnök tárgyalása előtt figyelmeztette a közönséget, hogy viselkedjék nyugodtan, mert ellenkező esetben kiűrteti a termet.

E napra még két tárgyalás lett kitűzve, azonban tekintettel arra, hogy a Hevesi ügy több időt fog igénybe venni, a másik két tárgyalást az elnök elnapolta s azonnal megkezdte a Hevesi féle tárgyalást.

Elnök volt dr Csulyok Béla, szavazóbirák voltak dr Korn és dr Vámosy, a vádat Görömbey István képviselte, míg a védeimet Hevesi képviselőtében dr Tóth Ferenc s Békési képviselőtében dr Medvigy Gábor.

Azonnal a tárgyalás megkezdése után elő-

ujra felszállt kocsjára, hogy tovább járja a feladás esztelen, sietős iramát.

Az ut egy fordulatánál utólérte a fekete hölgy automobilja. A báró meggyorsította gépkocsija sebességét és csakhamar Julienne mellett törtött. A leány lehajtott fővel, fogait egymásra szorítva, kezeiben görcsösen szorongatva a kormánykereket, nem látszott észrevenni a mellette robogó kocsit. Csak mikor az eléje került s a szirén megismétlődő hangjaira sem tért ki az utból, akkor volt kénytelen meglassítani az örült rohanást.

Azután megállította a gépkocsit.

Vajon meg akarta-e gyújtani a kocsit lámpáit? Vagy ereje hagyta el?

E pillanatban megállt a másik kocsit. A báró kiugrott belőle és hozzá sietett. Szava édesen, forrón remegett át az éjszakai csenden: — Juliennel . . .

Nevének hallatára a fiatal leány félajultan hátradőlt a kocsit ülésében. Szívének verése elállt. A báró mellette termett s gyöngéden átölelte derekát.

Körülböttük a frissen kaszált széna illata szállt a levegőbe. A bokrok lombja között, talán álmában egy madár csicsergett.

A báró beszélt. O maga sem tudta, hogy mit mond. Beszélt szerelméről, fájdalomról. Kérdéseket intézett a leányhoz, igéreteket tett. Forró lehelete megremegette a fekete vászonálcot, mely a rettenetes titkot elfedte.

A leány csaknem öntudatlanul, édes gyönyörűséggel hallgatta. Azután érezte, hogy a férfi föléje hajol s a következő pillanatban forró csók érté nyakát.

A leány összeborzadt. Teljes erővel visz-

szalokta a bárót, azután hirtelen megnyomta a lámpák gombját. A két tűzszem széles sugárkévét vetett előre az uton.

A férfi egy pillanatig mozdulatlanul állt, kitért karokkal s ajkáról fájdalmas sóhaj repült el.

A leány mindedig nem szólt egyetlen szót.

A báró ismét hozzálépett.

— On szeret! On szeret! — hebegte lázasan. — Holnap, holnap eljövök önhöz és ön fogadni fog . . . Oh, csakhogy újra megtaláljam! . . . Ismét látni fogom gyönyörű szemeit, édes arcát, édes ajkait . . . S kezeim közt fogon tartani az ön szép fejét . . . Oh, Juliennel! Oh, szépség! . . . Imádlak!

A gépkocsi bántó lármával megindult s száguldani kezdett. Báró Royard a maga kocsijába vetette magát, hogy kövesse.

Előtte rohant, mint egy esztét veszített vadállat, Julienne automobilja.

Az ut szeliden emelkedett: Fenn a legtejjén, egy kanyarultnál éles, fantasztikus sziklák körvonalai rajzolódnak le az égbolton.

A leány hirtelen sebességig fokozta kocsijának iramát. A gépkocsi óriási ágyulóvédekhez hasonlóan nyilegyenesen a szikláknak tartott.

Nem lehetett visszatartani. Mikor a rettenetes összeütközés után a báró kocsija közvetlenül a katasztrófa színhelye előtt megállt, ő már teljesen szétrocsolt tejjel holtan ott feküdt a sziklák alatt.

Magával vitte szörnyű titkát, leánykori álmait s az első csók emlékét.

Luolo Delarue-Mardrus.

vezette egy börtönőr a vádlottat. Hevesit a fogságban eltöltött idő nem látszott, hogy megtörte. Nyugodtan lépett a törvényszék elé, csupán arca volt halovány.

Hevesi vallomása.

Elnök ismertetteti Hevesivel, mint elsőrendű vádlottal a vádat, mely szerint erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testi sértés büntette miatt van vád alá helyezve.

— Ezzel szemben bűnösnek érzi-e magát?
— Nem érzem magam bűnösnek.
— Kíván-e mentségére előadni valamit s hajlandó-e kérdéseimre felelni.

— Igen, hajlandó vagyok.
Ezután a feltejt kérdésekre a következőket adta elő Hevesi.

Április 7-én jött Szalárdról Nagyváradra s innen Kolozsvárra akart menni, mivel állandóan Kolozsvárot tartózkodott mint a gazdasági akadémia növendéke.

Március 24-étől azaz husvét vasárnapjától április 7-ig Szalárdon volt, 7 én délelőtt 11 órakor jött Nagyváradra és innen az 1 óras vonattal Kolozsvárra akart menni. 11 órától 1 óráig terjedő, 2 óra hosszát akarta Nagyváradon tölteni. A Széchenyi vendéglőben ebédelt s ebéd közben sört ivott. Innen a megyeházára ment, hol Békésit kereste fel. Békésivel 10 év óta benső barátságban él. Békésit a harmadik gimnáziumban ismerte meg. Békésire vonatkozólag még előadja, hogy március 8-án Kolozsvárra ment, kinek kedveért az intézetből, hol bentlakó volt, kilépett. Békési 3 héttig volt nála. Mikor április 7-én felkereste a megyeházán Békésit, még nem hívhatta magát, mert dolga volt. Békési csak később a Széchenyi szállodába találkozott vele, hol sört ittak egy harmadik egyén Fenyődi József tartalékos tiszttársaságában. Sörözés közben egyforma mennyiségű sört fogyasztottak el. Ebben a vendéglőben 2 órát tölthettek el, mikor a megyeházára mentek, hol György László árvaszéki úlnokkal találkoztak.

György Békésivel egy házban lakik s így ösmerik egymást. Most már hárman a Bazárba mentek, hol sört ittak. Hevesi 1-2 pohár sört ihatott meg. A Bazárban Udvarhelyi Béla árvaszéki úlnok, Lobelmayer Gyula és Beliczay Elek társaságában voltak. A Bazárból 12 óra után jöttek el s Banatiékhoz — hol Békési és György laknak — mentek ebédelni. Hevesi ekkor el akart válni, mert az 1 óras vonattal el kellett volna utazni, Békési azonban erősen marasztotta s ő maradt. Békésivel nagyon szívesen töltötte az időt, meg is ebédelt, ebéd alatt 5-6 pohár bort ihatott meg. Az ebéd két óra körül ért véget. Ebéd után Békési szobájába tértek s ott ismét boroztak. Nem emlékszik biztosan, hogy mennyi bort fogyasztottak el, azt hiszi, hogy 2 liter volt. Ezt hárman fogyasztották el. A két liter bor elfogyasztása után még több bort hozattak, előbb 1, később 2 literrel.

Az első két liter bor elfogyasztása után Beliczay is megérkezett, később pedig Kranczly Kálmán is megérkezett. Kranczly azonban nem ivott a borból. Bánáti házától este 9 órakor távoztak, a társaság a Bihar kávéházba ment Beliczay kivételével, aki elvált tőlük. A Bihar kávéházban folytatták az italozást Békési és ő t. i. Hevesi; barna sört, míg György és Kranczly bort ittak. Nem tudja, hogy mily nagy mennyiségű sört ihattak meg, erre nem emlékszik csupán a rendőrségen hallotta Czeglédytől, hogy 4 üveg sört ittak meg. Arra, hogy mikor hagyták el a Bihar kávéházat nem emlékszik biztosan, azt hiszi hogy éjfélnélkor. A Biharban valószínűleg a szesz dolgozott bennük, mert az orfeumi előadást zavarták. Ugy hallotta a rendőrségen, hogy a német recitator előadási nyelvét kifogásolta. Erre a kávé figyelmeztette őket, hogy tisztességesen viselkedjenek, mire összeszólalkoztak. Ebből kifolyólag eltávoztak.

— A Biharból nem mindnyájan jöttek el?
— Nem, csak én távoztam el Békésivel, a többiek maradtak. Mi a Pannóniába mentünk s

bort rendeltünk, először egy üveggel, a további rendelésekre nem emlékezem. Itt találkoztunk Bura cigány-primással, később Kazayval. A Pannóniából azt hiszem egy órákor, vagy egy óra után távoztunk és Békési lakására igyekeztünk a Fő utcán ki a vasut felé.

— Melyik oldalán mentek az utcának?
— A vasut felé menve jobb oldalt!

A gyilkosság.

... Utközben ott, hol az Uri utca keresztezi a Fő utcát, találkoztunk Jámbor Sándorral, aki szembe jött velünk a tulsó oldalon. Jámbor nem ismertem. A jelzett helyen összeszólalkoztunk, hogy miért nem tudom.

— Nem tudja ki szolgáltatott okot az összeszólalkozásra?

— Ugy gondolom, hogy ő átszólt. Hogy mi szóltunk volna át ezt nem tudom, mert elvöltünk az alkoholtól ázva. Hogy azonban a később beköve kezett szerencsétlenséget szóváltás előzte meg azt gondolja, mert más-különbben nem következett volna be a szerencsétlenség.

— Nem emlékszik, hogy milyen lehetett a szóváltás?

— Nem emlékezem, azonban erős lehetett. Jámbor meg is ütött; mire benyultam a zsebembe. Szerencsétlenségemre a késem olyan szerkezetű, hogy az egy érintésre kinyílik és így történt, hogy azt hozzá vágva megszurttam.

— A civakodás alatt Békési hol állott?

— Békési a jobb oldalon volt; és hogy le-tért volna onnan, nem tudom.

— Jámbor nem volt ittas?

— Azt hiszem ittas volt, azonban ennek megfigyelésére nem voltam képes, hogy Jámbor előbb megütött, arra határozottan emlékezem.

— Zsebkiését állandóan a nadrágzsebében tartotta?

— Igen.

Hevesi az elnök felszólítására a bűnjelkét szereplő kés működését bemutatta. A hatalmas vadász-kés a vádlott egy érintésére nem nyílt ki mindjárt, azért ezt többször is próbálgatta, míg végre a teljes gyorsasággal nyílt ki.

— Mit csinált a tett elkövetése után a késsel?

— Azt gondolom, hogy azt zsebre tettem.

— Nos és mi történt Jámborral?

— Jámbor a szurás után nem rogyott le, hanem futott tovább a másik oldalra, befele tartva körülbelül Seichard üzlete elé, hol le-roggyott. Mi állottunk és figyelemmel kísértük Jámbor. Jámbor ekkor kiáltotta, hogy megöltek, megszurttak, vagy meghalok, ezt nem tudom biztosan, de aztán kétszer mondotta: Szabó, Szabó, ezt tudom biztosan.

— Nem tudja, hogy ki az a Szabó?

— Nem tudom!

— Es mi történt azután?

— Akkor rendőrről kiáltottak, amikor mi is vissza mentünk, minket azonban nem hívtak senki. Mikor visszamentünk, már többen voltak ott, ezek közül Rigót ismertem meg.

— Tettek valami élesztési kísérletet?

— Tettünk ezt tudom.

— Láttá, hogy vérzik Jámbor?

— Láttam.

— Hát azt hallotta, hogy valaki azt mondotta volna, hogy ez a bőrkabátos a tettes?

— Erre nem emlékezem.

— Nos és mi történt azután?

— A szerencsétlenség színhelyéről a vasut irányában mentünk a Bánáti-ház felé. Utközben egy rendőr jött értünk kocsival s vissza vitt bennünket a tett helyére.

— A kocsiban mit beszélgettek?

— Békési azt mondotta nekem, hogy: te megszurttad azt az embert, az meghalt, téged bezárnák.

— A kocsiban már tudta, hogy mit követett el?

— Tudtam, hogy nagy bajban vagyok. Békési ekkor kérdezte, hogy mi lesz? Ekkor öngyilkossági szándékom volt, mert a kést

markomba tartottam. Békési attól félve, hogy azonnal megszurom magam, elvette tőlem a kést, illetőleg elkérte és én odaadtam.

— Békési mit csinált azután a késsel?

— Békési a kést eltette.

Aztán a rendőrségre vittek minket, itt azonban nem hallgattak ki mindjárt. Hogy mi történt ezután közvetlen, azt nem tudom, mert elaludtam.

— Megmotozták a rendőrségen?

— Nem.

— Mi történt azután?

— Reggel kihallgattak, én azonban nem tudtam semmit. Békésit ekkor elküldték, engem azonban nem és én megint elaludtam s aztán megint kihallgattak, amikor ugyanazt mondtam, mint előzőleg. 11 órakor hagytam el a rendőrséget, akkor az uton találkoztam Békésivel, aki a rendőrségre igyekezett kihallgatásra. A kihallgatás tartama alatt a Széchenyi-ben voltam és ott vártam meg Békésit, akivel mikor megérkezett, a Bánáti-házba mentem s vissza kaptam a kést, aztán a 4 óras vonattal Kolozsvárra utaztam.

Ekkor én a következményekre el voltam készülve, mert öngyilkosságot akartam elkövetni, nem a következményektől való félelemből, hanem azért, hogy egy olyan embert öltem meg, akit sohse láttam.

Eleméry kapitány határozottan kijelentette, hogy a gyilkossággal engem gyanusít és léttem. Békési megígérte, hogy míg más bajba nem kerül, hallgatni fog. En nem is kértem tovább hallgatását. Arra, hogy ha mást fognak gyanusítani, Békési értesíteni fog, szavát vettem Békésinek.

— Miért nem követett el öngyilkosságot?

— Mert Kolozsvárra fél 10 órakor érkezett a levél. Amikor magamhoz vettem a revolvert azzal, hogy reggel töltényt veszek bele. Reggel azonban már mindenki tudta az esetet és nem mertem golyót vásárolni. Félttem, mert ilyen esetben leolvassák az ember arcáról, hogy ő a gyilkos.

Ekkor felolvasták a Békési által írott levelet.

— Mi az oka annak, hogy nem tartja magát bűnösnek.

— Az az oka, hogy a tett elkövetésekor nem voltam olyan állapotban, hogy azt mérlegelni tudtam volna.

— Tehát nem a szesz hatására gondol itt?

— Arra is, mert csak részeg állapotban tehettem ilyen dolgot.

— Hiszen öntudatos gondolkozásra és viselkedésre vallanak a Pannóniában volt tanuk, akik mind terhelőleg vallottak a vizsgálat során, ugy szintén azok is, kik a tett színhelyén jelen voltak.

— Lehetséges azonban, különösnek tartom azt, hogy ember halála körül összesereglett emberek másokat, de különösen a tettest figyelnek így meg.

Hevesi vallomása után a tárgyalást 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

A 10 percig tartó szünet után, Békési Jenőt, aki nincs letartóztatva, hallgatta ki a törvényszék. Békési másodrendű vádlott bünpártolás vétségével van vádolva

— Bűnösnek érzi-e magát?

— Nem érzem magam bűnösnek.

Békési Hevesi vallomását mindenben megértsi, csupán az egyes részeket világítja meg jobban. Azt állítja, hogy Jámbor szóltott át előbb, amiből szóváltás keletkezett ez azonban már abba is maradt s ők menni kezdtek, mire Jámbor szidalmazni kezdte őket, sőt Hevesinek gallérját megfogta s a másik kezét a vállán tartotta, csak ez után következett be a szerencsétlenség.

— Mit mondott Hevesi a kocsiban?

— Jaj Istenem, ha ezt megtudják, agyon lövöm magam, tönkre vagyok téve. Ezt mondotta Hevesi.

— Miért rejtette el a kést?

— Azért rejtettem el, mert Hevesit meg-

sajnáltam s ne hogy őt megmotozva megtalálják nála a bűnjelt.

Nem bűnpártolásból, hanem baráti szeretetből tettem.

Előadja, hogy másnap, mikor megtudta, hogy Szabó le van tartóztatva beavatta a titkába György László árvaszéki ülnököt és Fássy Lajos megyei tisztúgyészt. Ekkor felkérte Györgyöt, hogy vigye el Kolozsvára Hevesinek a figyelmeztető levelet, György azonban nem vállalkozott.

Ezután szembesítették Hevesivel Békésit, amikor megkérdezte az elnök Békésit.

— Melyik volt ittasabb?

— Nem tudom biztosan. A cselekmény előtti időre nem tudok emlékezni, me t ittas voltam. A tett borzalmas volta adta vissza öntudatomat.

Az áldozat anyja.

Özv. Jánbor Ferencné Szatyori Erzsébet elhunyt fiának viselkedéséről tesz vallomást és kéri, hogy havonként 60 korona járadékot állapítson meg a törvényszék a 150 forint temetési költségen kívül.

Rigó Zoltán. Egyedüli tanu, aki látta mikor Jánbor összeesett.

Első volt, aki gyanakodott Hevesiékre, mert már látta, hogy a Bihar kávéházban illetlenül viselkedtek és a tett színhelyén is ők voltak ott leghamarabb. Békésit nagyon berugott állapotban látta a kávéházban, Hevesit nem figyelte meg.

Bátori István cipész előadta, hogy Jánbor vele volt április 7-én este, júgszintén Neumann Ilona is.

Bródi Sándor megyei hajdu a Hevesinek címzett levelet ő vitte el és adta fel a vasuti postán.

Néma József és Zsákmány Józsefné Hevesinek deákkorabeli életéről adnak felvilágosítást, mely Hevesire kedvező.

Az orvosok véleménye.

Dr Grósz Menyhért a halál közvetlen okát ismerteti, mely belső elvérzés folytán következett be, ezt bizonyítja az a két liter vér, mit a boncoláskor a belső szervekben találtak. A szurás a bal tüdőt érte s így keletkezett a vérzés. A szurás föltétlen halálos volt, Hevesire tett kijelentése minden tekintetben kedvezőtlen. Hevesit a vizsgálat során normálisnak találta.

Tekintettel ez elfogyasztott alkoholra a cselekmény lefolyása azért teljesen normális észjárásra s öntudatosságra vall. Ezt megerősítik a vádlottak vallomásai, melyek jó emlékező tehetséget árulnak el, már pedig az öntudatosság kizárásával ez lehetetlenség. Hevesit indulatosnak találta, a vizsgálat során egy ízben Hevesi azt mondotta, hogy aki ő hozzá nyúl, azt leszurja.

E kijelentésnél Hevesi izgatottan ugrott fel, de azonnal le is ült s mikor az orvos befejezte beszédét tagadta, hogy az orvos által mondott kijelentést ő tette volna.

Dr Fisch Áron, dr Grósz vallomással egyértelmű vallomást tett.

Ezután a tárgyalás fél 1 órakor fel lett függesztve.

Délután.

Délután elsőnek György Lászlót hallgatták ki. Megerősíti a Hevesi és Békési vallomásait. Békésit ha ittas volt kötekedő természetűnek ismerte, ugyszintén Hevesit is. A kést melylyel a gyilkosságot elkövette Hevesi, vasárnap látta nálla, sőt ezt a kést neki akarta ajándékozni, azonban nem fogadta el. Mindketten részegesek voltak.

Kránoy Kálmán György vallomását erősíti meg.

Nagy Miklós madanni intéző Telegdy birtokosnál, előadja, hogy Hevesi a mult évben mint irnok volt alkalmazva. Heves természetű a cselédséggel szemben tulszigoru volt.

Hani Frigyes a szerencsétlenség estéjén feleségével együtt Uri-utcáról jött fel s halotta Jánbor kiáltását, hogy Szabó, Szabó.

Szántó Dezső lakatos megerősíti, hogy részegesek voltak Hevesiék.

Nassa János városi rendőr, aki most első hatósági közeg jelent meg a helyszínén. Ő ment orvosért és rendőrtársaiért. A segítségül siető rendőr a pénzügyigazgató előtt találta Hevesiékét, akik már távozóban voltak s figyelmeztették őt, hogy siessen. Békésiékét ő nem mondja nagyon részegeseknek.

Kazay Kálmán dr. Egy félóráig ült a vádlottakkal a Biharban, mikor ezek vele kötekedni kezdtek.

Hevesi kabátjánál fogva tartotta vissza s leütötte.

Hevesiékét viselkedésük után nem tartja beszámíthatóknak.

— Doktor ur józan volt?

— Igen.

Nagy derűtség tört ki a közönség sorain, mire az elnök szigoruan szólott.

— Ne tessenek mulatni a kérdésen, mert az idő éjfél után volt, addig pedig bizony nem tejet ittak az urak.

Nagy derűtség ismét.

Kemény Ignác rendőrbiztos a vádlottak ittassága mellett bizonyít. Beszámíthatóságot azonban állítja, hogy fenn állott.

Váradi Aladár zenetanár. Hevesit igen részegnek mondja. Azonban a helyszínen mindkettőt kijózanodva látta.

Czegledi István az ittasság fennforgását erősíti.

Mendelényi Béla városi fogalmazó csak a hallomások után tesz vallomást.

Ezzel a bizonyítási eljárás befejezte előtt elnök kérdésére Tóth Ferenc védő kéri az iratokat az igazságügyi orvosi tanács elé terjeszteni, mert az orvosok és dr Kazay Kálmán tanu mint orvos véleménye nem egyeztethető össze. Kéri még, hogy hallgassák ki Nagy Lajos kulcsosrendőrt is. Görömbey ellenzi a Tóth indítványát, mire a törvényszék visszavonult s ítéletében a védő indítványának a tanu kihallgatására vonatkozó részét teljesítette, a másikat azonban nem.

Időközben a védő észrevette tévedését, ugyanis nem Nagy Lajos, hanem Balogh Ferenc kulcsos rendőrt kellett volna kihallgatni. Intézkedés történt, hogy Balogh is megjelenjen.

Balogh Ferenc ittasoknak mondja a vádlottakat, azonban nem oly nagy mértékben, hogy öntudatlanok lettek volna.

Balogh kihallgatásával a bizonyítási eljárás befejezést nyert s a folytatás ma délelőtt 8 órára lett halasztva.

UJDONSÁGOK.

* **Szent Anna napja.** Ma, pénteken van Szent Anna napja. A nagyvárad Orsolyázarda templomában ünnepélyes istentisztelet lesz, mivel a templom főoltára Szent Anna tiszteletére van szentelve. Délelőtt fél 10 órakor szent beszéd, 10 órakor pedig ünnepélyes szent mise lesz.

* **Megint a szerzetesek.** Egy milánói botrány alkalmából megint megindult a hajsz a szerzetesek ellen. Ebből persze a magyar liberális lapok kivesszik részüket. Pedig ebben a botrányban nincs semmi része az egyháznak. Ime egy elfogulatlan liberális ujság írja a következőket: Az olasz sajtó és közvélemény néhány nap óta sokat foglalkozik a milánói gyermekmenedékház botrányával. Kiderült ugyanis, hogy a kolostorban lévő pap és apácák *jogtalanul viseltek egyházi ruhát.* A kolostor főnöknője gyanánt egy *Fumagalli* Mária nevű viharos *multu asszony* szerepelt. Az egyházi hatóság tudott az állítólagos apáca visszaéléseiről s *Ferrari*, milánói bíboros érsek kétszer is *megtiltotta a papjainak, hogy az azilum templomában misézzenek,* s hogy a *polgári hatóságot* is

fölhívta, vessen véget az egyházi ruhával való visszaélésnek. Mindez semmit sem ártott Fumagalli Máriának. A *hatóságok nem léptek föl ellene,* papot pedig úgy szerzett, hogy egy Riva nevű *volt sekrestyést papi ruhába öltöztetett.* Az ujságok leleplezései következtében tegnap Milánóban szociálista népgyűlés volt. A szociálisták természetesen fölhasználták az alkalmat, hogy az *állítólagos* apácák menedékhelyén történet visszaélésekkel kapcsolatban a papok és az egyház ellen támadjanak.

* **Uj ügyvéd.** A nagyvárad ügyvédi kamara dr *Forumb* Nesztort Nagyvárad székhelylyel az ügyvédek névjegyzékébe felvette.

* **Megfelelbeztetett megyegyűlési határozat.** Biharvármegye juniusi közgyűlésén elhatározta, hogy községi és körjegyzőknek is háromévi szolgálatba számítja be a milleniumi évet, éppen úgy, mint a megyei tisztviselőknek. Azonban a már nyugdíjazott jegyzőkre nem terjeszti ki ezen kedvezményt. E miatt az érdekelt nyugdíjas jegyzők megfelelőbbé a vármegye törvényhatóságának a határozatát.

* **Belényesen választás lesz.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy dr *Barta* Ferenc budapesti ügyvédet, a belényesi kerület országgyűlési képviselőjét Turócszentmártonba kir. közigazgató nevezte ki az igazságügyi miniszter. Ennek következtében Belényesben új választás lesz, melynek elrendelése iránt legközelebb fog intézkedni a képviselőház elnöksége. Rossz termés volt Belényes vidékén, rájuk fér egy kis alkotmányos fuvardíj.

* **A gyaloghidak bérlete.** A két nagyvárad gyaloghíd bérletét Nagyvárad város törvényhatósága legutóbbi közgyűlésén újabb 6 évre meghosszabbította az eddigi bérlettel. Balogh Döme biz. tag ezen határozat ellen felelbeztést adott be. Sérelmesnek tartja a határozatot azért, mert ezen eljárást könnyelmű gazdálkodásnak tartja; továbbá így a valódi jövedelmet nem lehet megállapítani. A nagy vashidaknál a vámszedést beszűnteti a város s az itt felszabaduló személyzet könnyen kezelhetné a két gyaloghidat, és a jövedelem a városé lenne. Kéri a minisztert, hogy a határozatot semmisítse meg s utasítsa a város, hogy a két gyaloghidat házikézelésbe vegye.

* **Megyei utak felülvizsgálata.** *Pünkösöd:* Ferenc műszaki tanácsos, közuti kerületi felügyelő bejelentette Biharvármegye alispánjának, hogy a kereskedelmi miniszter utasította, miszerint Biharvármegyében több közutat vizsgáljon meg. Az utak felülvizsgálatát július 29-én kezdi meg s kéri az alispánt, miszerint intézkedjék, hogy a felülvizsgálaton a megyei mérnökség is képviselve legyen.

* **Bimbó hervadás.** Domokos Andor róm. kath. tanító és tanítóképezdei rajtanár másfél éves kis Ibolyka leánya f. hó 25-én d. e. fél 6 órakor felcserélte hosszas szenvedését a végnélküli mennyei boldogsággal. A feledhetetlen kis halott földi maradványa f. hó 27-én d. e. 10 óra után fog a Sataroveszky-u. 11. sz. a. beszenteltetni és az olasz-i sirkertben eltemettetni.

* **Haltenyésztés Nagyváradon.** A földmívelésügyi miniszter a haltenyésztés előmozdítására körrendeletet bocsátott ki. Nagyvárad város tanácsa felterjesztést intézett a miniszterhez, az iránt, hogy itt haltenyésztet állítson fel. Nagyvárad városában évenként mintegy 800 métermázsa hal fogy el; a határon a Körözs közelében a haltenyésztésre alkalmas szikes legelő van, azonkívül az 1 holdnyi terjedelmű városligeti tó is megfelelőnek célnak. A miniszter most leiratban tudatja,

hogy az országos halászati felügyelőt utasította, miszerint a körrendeletben meghatározott teendőkre nézve szükséges felvilágosítások megadhatása végett a helyszínére kiszálljon s erről idejekorán értesítse Nagyvárad város tanácsát.

* **Beleugrott a kutba.** Forrós Rózi ugrai leány nagyon szerelmes természetű volt, de a legények csak játszottak vele. Ez nagyon elbűvölte, különösen mikor látta, hogy az a legény sem veszi komolyan, akibe halálosan beleszeretett. Elkéseredésében beleugrott a kutba, s amikor észrevették s kihúzták, már halva volt.

* **A cséplőgép áldozata.** Belfenyér községben borzalmas véget ért egy szerencsétlen munkásember. Fodor Antal cséplőgépén dolgozott többi társaival Szabó József munkás. Nem figyelt kellőleg veszélyes munkájára s belecsuszott a gép dobjába. A gép ballábát leszakította. A szegény embert behozták a biharmegyei közpórházba, de nem lehetett megmenteni. Tegnap behalt iszonyu sebeibe.

* **Kóczé Antal az Emkében.** Kóczé Antal a kütűnő fővárosi cigányprimás ma este teljes zenekarával az Emke kávéházban hangversenyez.

TÁVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

London, jul. 25. A Daily Telegraphnak jelentik Pétervárról, hogy a cár és Vilmos császár augusztus 5-én vagy 6-án Danzig közelében fog találkozni.

A román király üdvözlése.

Bukarest, július 25. Probst tábornok az erdélyi hadtest parancsnoka a legközelebbi napokban Sinaljába megy, hogy Károly királyt a magyar király nevében üdvözlje és a hadtest tisztikarának hódolatát átadja.

A törökök és a bolgár bandák.

Zágráb, július 25. Macedóniából jelentik, hogy a mostani villajetben nagy véres harc folyt a török katonaság és a bolgár bandák között. A török katonák három bolgár bandát szétszórtak. A törökök közül alig sérült meg valaki, míg a bolgárok közül 118 bolgár és 5 szabadságot tisztt esett el.

Koreából

London, július 25. Tokióból jelentik: Még mindig naponként tartóztatnak le udvari hivatalnokokat. A vidéki lakosság azzal fenyegetődik, hogy a japán hivatalnokokat ki fogjuk irtani s a japán kereskedőket ki fogják kergetni az országból. Szóul mellett megrongálták a távirót. A kormányval való tárgyalásnál Ita marki fogja a japán kormányt képviselni.

Számos izgató érkezik Szóulba s minthogy a városban nem szabad gyűléseket tartani, a szomszéd falvakban tartanak gyűléseket. A katonák tegnap több ilyen gyűlést szétverték.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, július 25.		
Buza okt.	50 kilogrammonként	10.66
Róza okt.	— — — — —	9.10
Zab okt.-re	— — — — —	8.10

Tengeri májusra — — — —	6.15
Tengeri jul. — — — —	8.31

Értéktözsde.

Budapest, július 25.

Osztrák hitelrészvény — —	651.50
Magyar hitelrészvény — —	750.25
Leszámitoló bank — — —	492.—
Rimamurányi — — — —	540.25
Osztrák-m. államvasuti részvény	860.25
Közuti vasut — — — —	542.75
Városi villamos vasut — —	287.—

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktözsde 1907 július 25-én.	
Magyar aranyárjádék 4% — — —	111.20
Magyar koronárjádék 4% — — —	93.20
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — —	82.30
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — —	93.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	95.50
Magyar nyereségy sorsjegy-kölesőn — — —	189.—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy-kölesőn — — —	144.—
Osztrák járadék papirban — — — —	97.25
Osztrák járadék ezüstben — — — —	98.25
Osztrák járadék aranyban — — — —	116.—
Osztrák korona járadék — — — —	97.25
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	150.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	18.15
Magyar hitelbank részvény — — — —	750.25
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — —	652.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — —	660.—
20 frankos frankos (Napolendor) — — — —	19.12
Német birodalmi márka — — — —	117.77

REGÉNYCSARNOK.

Egy párbaj története.

Irtá: Lukách Géza.

(Folytatás.)

4

Rövid idő múlva azonban ijedt arccal mászott elő megint a tudomány embere s kétségbe esve vallotta be, hogy otthon maradt a carbolosvatta meg a tapasztó vászon, forduljunk azonnal vissza érte, mert ő e nélkül csonka ember.

Tisztában voltam vele, hogy ez megint szökési kísérlet. Hát abból a vattából és flastromból ugyan nem eszik doktorkám felelém én, van nekem annnyi vágott dohányom, hogy engemet be ne csapjon, noha az összes medecinák doktora is.

Különbben van itt annyi magy. kir. ész is, hogy segítsek a fogyatkozásán. Mindjárt beérünk Hajnokra, ott veszünk a zsidónál egy nyalább vattát, vagy két rőf vásznat és a csizmadiánál két garason csirizt, fabrikálunk abból olyan flastromot, hogy Török József patikájában sem kap különbet. A földolog az, hogy itt van a műszeres iszákja.

Különbben pedig vegye tudomásul, most hadi foglyom és ha kiszabadítására még egy kísérletet nyilvánítok, úgy begöngyölöm a farkas bőrbe, hogy Szliácsig nem lát napvilágot.

A doktor végre megadta magát s midőn megmagyaráztam a fejének, hogy ha kitudódik a dolog, ő most már teljesen fedezve van, mert csak az erőszaknak engedett, mely erőszak azonban jó hírenek nem fog megártani, bele nyugodott sorsába.

Társaim már kétségbe esve vártak, s midőn szánom lát és hang távot megközelítette, kiabáltak — hol a doktor, hát nem hozál doktort? mert liliputi uti társam nem látszott ki a kocsis ülése mögül.

Feleletül — a szánból kiugorva — bun-

dástól lekaptam foglyomat, hogy a nagy hóban el ne merüljön, bevitettem a viadal helyére s azzal tettem le egy asztalra, hogy nesztek, hámozzátok ki a tudomány emberét.

Az előkészületek már megvoltak téve, a kávéház nagy termében, az asztalok félre voltak rakva, két szalmassák és egy nagy dézsa viz elő volt készítve. Nyomban hozzá láttunk a flastrom készítéséhez. A vatta fertőtlenítéséhez carból hiányában petroléumot ajánlottam, de az nem fogadtatott el.

Felejtethetetlen, élvezetes és kacagtató látvány volt, midőn a kis doktor — hálósapkával a fején — egyik márvány asztalon a csirizt kenegette, egyengette a vászon darabra, mindnyájan a hasunkat fogtuk a nevetéstől, mert igazán felséges látvány volt.

A legjobb hangulatban állítottuk fel tehát a feleket, a doktort pedig be helyeztem a kassirosné pulpitusá mögé. A viaskodók felső tésztéről le kapkodtuk a ruházatot, mire csak a fületlen teremben nyomban lud bőrt kaptok, minek láttára megvigasztaltam a flastrom gyártókat, hogy itt ma nem ember, hanem liba vér fog folyni.

Erre megadtam a jelt az Isten ítélet megkezdésére, mire az ellenfelek iszonyu hadakozásba fogtak, hol az egyik, hol a másik támadott és a 25 méteres terem majd egyik, majd másik sarkában vertek fel sűrű portelhöket és veszélyeztették a fali tükröket. A kis doktor minden vágással jobbra balra úgy lekapta a fejét és midőn a két viador a közelébe jutott, teljesen eltűnt a pulpitus alatt.

Az első menetet mindkét fél kimerülése folytán meg kellett szakítani, nem találtunk azonban testi épségünkön nevezetesebb fogyatkozást. Jelentéktelen karcolások és az egyik gyomrán végig egy lapos vágás, mely kolbász vastagságu piros sávban jutott kifejezésre, a kard élével azonban halálos lehetett volna. A másik fél nadrágja vagy öt helyen, még a boka táján is — át volt vágva, a nadrágon belül azonban csak lényegtelen folytonossági hiányok mutatkoztak.

A pulpitus alól elő bujt doktor azonban feltétlen harc képtelenséget állapított meg és kijelentette, hogy ezen barbarizmus folytatását nem tűri. Megnyugtattam, hogy egyelőre csak az egyik nadrág lett harc képtelen s azon sem snaider, sem flastrom nem segít már. A doktort parancsoltam, hogy bujjon vissza a kassir-frajla trónusa alá, az ellenfeleket pedig újra egymásnak uszítottuk.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Vették a következő értesítést!

Reichard Áruházában

Fő-utcán

megérkeztek a tavaszi és nyári újdonságok a következő cikkek-ből: Préhler, Ita, angol- és olasz kalapok! Obervalder és Ladstädter-féle szalmakalapok. Eredeti Panama-kalapok. Férfi-, női- és gyermek színes cipők. Angol zsefir ingek. Elegáns divatmelények.

50

Egyedüli raktár a birneves Engelhardt féle Carlsbadi cipőkből

Irodalmi értesítés.

MEGJELENT

az első kötet 500 szöveg-
képpel és 60, részben
színes műmelléklettel.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

című kötet a magyar közön-
ség minden rétegének érdeklő-
désére számíthat. Nem tudá-
kos szakmunka, hanem élvez-
zetes, könnyed olvasmány.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ-ból,

melyről olvasóinknak már több ízben hirt adtunk, most jelent meg az első kötet. A kötet címe:

A TECHNIKA VIVMÁNYAI

AZ UTOLSÓ SZÁZ ÉVBEN.

SZERKESZTIK: HOLLÓS JÓZSEF ÉS PFEIFER IGNÁC.

Ez a kötet úgy külső megjelenésével, mint tartalmával, stílusának irodalmi, könnyed hangjával egyaránt megfelel mindazoknak a várakozásoknak, melyeket a kiadótársulat a magyar közönségben a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA**-ról szóló ismertetéseivel felkeltett.

A könyvet szakemberek irták, de oly könnyen érthető hangon, mintha szabad előadást tartanának a társadalom minden köreiből összesereglett hallgatók előtt, kiknek figyelmét lebilincselik tárgyuk érdekességével, előadásuk könnyedségével és a szemléltetés gazdag eszközeivel.

A TECHNIKA VIVMÁNYAI című munka a magyar társadalom minden rétegének szól. A **gazdát** rávezeti a rendelkezésre álló és még kihasználatlan természeti erők célszerű kihasználására. Szakszerű tájékoztatást nyújt a gazdasági gépekről és külön nagy fejezetben ismerteti a gazdasági termékek ipari feldolgozását.

A **magyar kereskedő** szeme előtt ennek a könyvnek az olvasása számos iparág kereskedelmi kihasználásának perspektíváját nyitja meg, különösen a fiatalabb generációnak meg kell ismerkedni ezzel a munkával, mely megismerteti a **bányászat, kohászat, faipar, szövőipar, kémiai nagyipar** stb. stb. hatalmas, milliárdnyi értékű vagyont termelő haladásával. A **tanúgy munkásai** a **MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA**-nak első kötetében

gondolkodásuk és ismereteik gazdagítására kiváló munkát nyerne. A nagyközönség legszélesebb rétegeit, valamint a megfelelő szakmákban működőket pedig közelről érdekli a közlekedés eszközeiről, a **hadászati technika**-ról, az **elektromosság**-ról, **távírás**-ról stb. szóló fejezetek.

A legújabb problémák: **radioaktivitás, drótnélküli távírás, repülőgép** stb. e könyv olvasása útján eleven fogalmakká válnak az olvasó előtt.

A „Műveltség Könyvtára“-nak
ára kötetenkint.... **24 korona.**

Megrendelhető

havi részletfizetésre is

Sebő Imre

könyv- és papirkereskedésében

Nagyvárad, Rákóci-ut.

A Technika Vivmányai

című kötet fejezetei és a szerzők nevei:

Energia: Schimanek Emil.
Bányászat: Litschauer Lajos.
Kohászat: Gálocsy Árpád.
A fémek megmunkálása: Kandó Gyula.
Mótorok és emelőgépek: Kármán Tódor.
A közlekedés eszközei: Gondos Viktor.
Pósta: H. Henyey Vilmos.
A fény a tudomány szolgálatában: Karvázy Zsigmond.
A sokszorosító ipar: Kún Sámuel.
A technika a hadviselés szolgálatában: M. Müller Hugó.
Faipar: Gaul Károly.
Szövő- és fonóipar: Maly Ferenc.
Papírgyártás: Jalsoviczky Géza.
A kémia vivmányai: Pfeifer Ignác.
Gazdasági gépek: V. Markhó Jenő.
Gazdasági termékek ipari feldolgozása: Kosutány Tamás.
Elektromosság: K. Liphay Károly.
Telegrafia és telefonía: Hollós József.
Zárószó: Méray-Horváth Károly.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRÁ.NAK

első sorozata a következő
könyvekből fog állani:

- I. A Technika Vivmányai
- II. Az Ember
- III. A Világegyetem
- IV. A Föld
- V. Az Élők Világa
- VI. A Társadalom

A második sorozat, hat kötetben, tartalmazni fogja a történelmi, irodalmi és művészeti ismereteket és az első sorozat teljes befejezése után fog megjelenni.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Utazási és fürdőidény
alkalmából
megörzés végett elfogadunk

Értékpapirokat
Betéti könyvecskéket
Értéktárgyakat
Ékszereket

Csomagokat és dobozokat (lepecsételve)
Saját betéti könyvecskéinket díjtalanul
Az átvett tárgyakról **elismervényt**
adunk — és **mérsékelt** őrzési díjat
számítunk.

Biharmegyei Takarékpénztár
155 Kossuth Lajos-utca.

Hirdetmény.

Óvadékkal rendelkező
pénzbeszedő

felvételtek.
Ajánlatok alulírott pénz-
intézetnél nyújtandók be.
Magyar Bank Részv.
Társaság.

147

Aláírási felhívás.

a Magyar Takarékszövetkezet első
évtársulatába való belépésre.

Az évtársulat kezdődik 1907. évi július hó
1-én és tart 1910 évi június hó 30-ik napjáig
Mihelyt 1000 üzletrész jegyezve lesz, az
évtársulat megalakul.

A szövetkezet célja: több apróbb betétek
utján való takarékosagra buzdítani, a tagok
esetleges hiteligenyeit a legjutányosabban ki-
elégíteni és az igénybe vett hitel visszafizeté-
sére könnyű módot nyújtani.

A szövetkezet tagja lehet bárki, aki magát
arra kötelezi, hogy a szövetkezet pénztárába
bárom éven át hetenkint legalább 20 fillért
befizet. A szövetkezet tagja a teljesített befize-
tések négyötöd részét minden kezes nélkül
bármikor kölcsön veheti.

Egy üzletrész **hetenkint 20 fillér** be-
fizetésére kötelez. Az aláírás alkalmával az első
heti részlet és minden üzletrész után 5 fillér
üzleti költség fizetendő be.

A Magyar Takarékszövetkezet tagjai ké-
nyelmére azt az újítást hozza be, hogy a be-
fizetések eszközlése céljából nem kell az inté-
zet helyiségébe hétről-hétre feljönniök, am-
telemes idővesztéssel jár, mert a szövetkezte
(óvadék mellett alkalmazott) pénzbeszedője
minden héten felkeresi a tagokat lakásukon,
hogy a heti befizetés összegét átvegye s azt az
alapszabályokban előírt módon nyugtázza.

Nagyváradon, 1907. évi június 1. napján.

A Magyar Takarékszövetkezet
alaptól.

A szövetkezet a **MAGYAR BANK** r.
t. helyiségében székel (Fő-utca, Bazár-
épület.)

Mezey János és Társa

— Csordás Testvérek utóda. —

Ajánljuk háztartási cikkek beszerzésére új árukkal dusan
felszerelt

fűszer- és csemege kereskedésünket

Szent László-tér, nagyvárad **takarékpénztár épületben**,
hol minden fenti körzetbe eső élelmi cikkek, **csemegeárúk**,
borok, friss töltésű **ásványvizek** a legelőnyösebben bevásárol-
hatók.

A befőzési idény alkalmából felhívjuk a t. közönség b. figyelmét
pergament-papír, zsineg, parafa-dugasz stb. a gyümölcs conserválás-
hoz szükséges áruinkra, nemkülönben a t. gazdaközönség b. figyel-
mébe ajánljuk a

Raffiát ojtó pamutot, permetezéshez szükséges
kékkő (rézgálic) raktárunkat.

Idei csurgatott akác méz.

Naponta friss tea vaj.

Két jó nevelésű fiu
tanulólul felvétetik.

Tisztelettel

Mezey János és Társa

Telephon szám 249.

40

Központi Takarékpénztár Nagyváradon.

Alaptőke 1,000.000 korona.

Telefon szám 443.

Felhívás!

Az 1907. évi június 2-án tartott rendkívüli közgyűlésünk 5000
drb 200 kor. névértékű új részvény kibocsátása által intézetünk
alaptőkéjének két millió koronára leendő felemelését harározta el.

Ezen új 5000 drb részvény átvételére a régi részvényesek
elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden régi rész-
vényre egy új részvény a megállapított 212 korona árban részükre
fentartatik. E vételárban a kiállítás díj és illeték már bennfoglaltatik.

Az új részvények vételára után a folyó 1907. évi július 1-től a befizetés napjáig
6%-os kamat fizetendő, ennek ellenében az új részvények az üzleteredményben 1907.
évi július 1-től kezdve részesednek. A július 1-ig történő befizetések után a takarékpénz-
tár 5% kamatot térít meg.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényesein-
ket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi
július 15-ig gyakorolni s ugyanakkor a régi részvényeket az elő-
vételi jog gyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál
bemutatni sziveskedjenek.

A befizetések 1907. november 1-ig tetszs szerinti részletekben teljesíthetők,
azonban az elővétel jog gyakorlásánál részvényenkint 52 korona fizetendő.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adatnak ki. Ezen ideig-
lenes igazolványok névre szóló részvényekre és ezzel kapcsolatosan a
200 K. n. é. részvényeknek 400 K. n. é. részvényekre való kicserélé-
sére vonatkozólag újabb felhívást fogunk annak idején közzétenni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak
alapszabályaink 10. §-ának a késedelmes befizetésekre vonatkozó intézkedései.
Nagyvárad, 1907. június 3.

107

Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság Igazgatósága.